Anul I. Cernăuț, Sîmbătă 26 Aprilie 1908. Nr. 1.

Apărarea Neamului

organ politic-poporal-creştin.

Apare în fiecare Sîmbătă.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară: Pe un an 6 coroane, 6 luni 3 coroane, 3 luni 1 coroană 50 bani.

Pentru Romînia şi străinătate: Pe un an 10 franci, 6 luni 5 franci, 3 luni 2 franci 50 bani.

Abonamentele se plătesc înainte.

Redacţia şi Administraţia:

Cernăuț

= Strada Stefaniei No. 13. =

Un număr costă 15 bani.

INSERŢIUNILE:

Un rînd petit sau spaţiul său costă pentru publicarea odată 12 bani, de doauă ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului costă şirul de petit 50 bani.

Prenumeraţiunile şi inseratele se primesc la administraţie, strada Stefaniei No. 13.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscriptele nu se înapoiază.

Cernăuț, 25 Aprilie 1908.

Tuturor creştinilor de legea și de limba noastră: Christos a înviat!

În sfîrşit razele calde ale soarelui au putut birui gerurile grele ale ernei și isgoni crivățul. Omătul s'a topit, întreaga natura a reînviat și dulcea primăvară, așteptată cu atîta drag de toată suflarea pămîntească, a sosit în țară.

Pentru noi, creștinii, însemnează sosirea acestui anotimp o bucurie îndoită, deoarece cu sosirea lui ni sosește și una din cele mai însemnate sărbători ale creștinismului, *Învierea Mîntuitorului nostru Isus Christos.*

Și cît farmec zace în sărbătoarea aceasta și cîte dorinți sînt legate de ea, numai acela își poate da seama, care e pătruns de o credinţă adevărată, căci numai jertfa adusă de fiul lui lui Dumnezeu ni arată cum ne putem mîntui pe noi înșine și pe alții.

Cu sosirea anotimpului de primăvară, după o amorțeală de cîteva luni, învie și firea întreagă, aducînd o vieață nouă.

Și în inimele omenești învie nădejdea întru un an mînos, întru un viitor mai bun, ear muncitorul cîmpului încredințează fără întîrziere, numai în nădejdea în Dumnezeu, munca sa cea mai aleasă pămîntului, așteptînd să-i aducă roada, care are să-l hrănească în timpul greu al ernei.

Și precum sămănătorul cu bucurie întîmpină venirea anotimpului de primăvară și samănă, pentru a putea secera, dînd uitării greutățile suferite earna întreagă, se cuvine ca fiecare creștin în zilele de sărbătoarea *Învierii Mîntuitorului* să deie uitării gîlcevele și certele de peste an, avute cu aproapele său și să samene planuri pentru o înțelegere și un trai pacinic.

Isus Christos a adus cea mai mare jertfă pentru scopul acesta, s'a lăsat chinuit și răstignit, vărsîndu-și însuși sîngele pentru fericirea neamului omenesc întreg. Și noi să nu putem aduce o jertfă pentru a îndruma o înțelegere și un trai pacinic între neamul nostru de aceeaș limbă și de aceeaș lege?

Obiceiurile creștinilor, de a se întîmpina la aceste sărbători cu »Christos a înviat« să ni aducă aminte de jertfa adusă de Mîntuitorul nostru și să ne înalțe inimile dela certele zilnice la un trai pacinic, și atunci vom viețui în virtutea învățăturilor respîndite de Mîntuitorul nostru.

Ziua aceasta de bucurie, în care serbătorim totodată și învingerea luminii asupra întunericului, am ținut-o de cea mai potrivită, să începem a sămăna în inimile poporului nostru sămînța

învăţăturilor fericitoare şi aducătoare de nădejdea în un viitor mai frumos.

De astăzi înainte vom scoate în fiecare săptămînă o gazetă, pe care o vom trimite fiecărui poporean doritor de a o ceti.

Nu rîvna de a smomi poporul prin fel de fel de făgădueli să se supue orbiş poroncilor noastre; nu dorul de a ajunge la măriri sau bogăţie prin ajutorul poporului, ci numai şi numai durerea de inimă, ce o simţim noi pentru necazurile sale şi dorinţa de a-l videa alăturea cu celelalte popoare, ne-a îndemnat la scoaterea acestei gazete, pe care v'o trimitem astăzi.

Însuşi fii din popor, adecă corp din corpul vostru, şi sînge din sîngele vostru fiind, numai binele vostru îl avem înaintea ochilor şi vieaţa, ce ne-aţi dat-o, voauă v'o închinăm.

În şirile tipărite în gazeta aceasta vom griji să *apărăm neamul nostru de ori şi ce daună, vie ea de unde va veni.*

Se'nţelege că mai întâiu trebue să ni dăm seama că *sîntem urmaşii unui popor, care a fost stăpîn pe lumea întreagă* şi care numai în *urma virtuţilor sale a putut să ajungă la aşa putere.*

Ear virtuţile, cari l'au adus pe acest popor la această mărire, au fost *grija pentru păstrarea legei şi a limbei şi ţinerea la cinstea neamului său şi la şcoală. Păstrarea legei şi a limbei noastre o vom privi de o comoară,* pe care nicicînd nu avem voe s'o scăpăm din ochi. Dar deoarece aceasta numai atunci o vom putea aduce la îndeplinire, cînd vom fi sprijiniţi şi de poporul nostru, sfaturile date de noi în această privinţă să le ascultaţi şi să le urmaţi şi atunci ne vom arăta că sîntem urmaşi vrednici ai vechilor Romani, popor, care a stăpînit odinioară lumea întreagă.

Nu mai puţină băgare de seamă vom da şi *întocmirei de şcoli potrivite,* în cari fiii noştri nu numai carte să înveţe, dar şi *toate meseriile,* cari sînt în stare să ni deie acareturile şi halaturile trebuincioase pentru traiul zilnic. În privinţa aceasta trebue să ne punem toţi umăr la umăr, căci numai aşa ne vom putea desrobi de sub stăpînirea străinilor, cari au pus mîna pe toate meşteşugurile, cari astăzi sînt unicele izvoare de înavuţire.

Grijă mare în această gazetă vom purta pentru *stîrpirea desfrăbălării, a minciunii şi a clevetirilor,* ce domneşte astăzi în mare parte a poporului nostru. Şi aici cerem ajutorul vostru şi nădăjduim că fiind aceste greşeli, cari duc la peire, nu veţi sta pe gînduri, să ne sprijiniţi.

Patima beţiei este astăzi una din cele mai înrădăcinate şi din cele mai periculoase patimi, deoarece ea nimiceşte toate virtuţile omineşti. Pentru stîrpirea acestei patimi vom lupta cu toate mijloacele şi nu vom cruţa nici o jertfă întru stîrpirea ei; vom prigoni *cămătăria,* unde şi în ce fel o vom afla şi vom scuti gospodarii noştri de ori şi ce înşălători.

FOIŢA.

Scrisoare.

Eu primariul din Vâlcele
Vin, la bătrîneţe grele,
Nu de voie, ci de sîlă,
Să-ţi aduc această carte
Dela fraţii de departe
Să te rog, să-ţi faci o milă.

Scris'am eu aceste şire,
Slovele-s ca 'n mănăstire
Cum erau pe vremea noastră,
Nu-s ca de prin calindare —
Desleg eu — să am iertare —
Greu ceti-le-ţi D-voastră.

»Noi din cele zece sate,
Luminate deputate,
Cari ţi-am dat odată glasuri,
L'am cinstit pe Gheorge Floare,
Ca să-ţi facă o scrisoare
Despre-a noastre grele ceasuri:

Spusu-i-am în ea să scrie,
Că nu-i ceas de bucurie
În străina noastră casă —
Noue-un an întreg de muncă,
Nici de biruri nu ni-aruncă,
Nu să-'ndestulăm o masă.

Cămătari veniţi de-arîndul
Ni-au împresurat comîndul,
Să n'avem sălaş sub stele...
Doamne, cum ne arde-aleanul,
Că ni vînd pîn' şi sumanul
Ros de ploi şi zile grele.

Ei se fac stăpîni în ţară,
Eară noi în lume-amară

Cu ajutorul bisericii și a școalei precum și a primăriilor nădăjduim, că vom isbuti, să scăpăm poporul de toate relele.

Prin *sprijinirea băncilor*, cari sînt deja prin sate, și prin înjghebarea de băci nouă, prin sfaturi în ale gospodăriei, precum și prin alte mijloace, privitoare la prasila de pîne bună și de vite bune, vom căuta și aici să aducem o schimbare spre bine în rîndurile poporului nostru.

Asemenea vom griji ca poporul nostru și în *ale politicei să se înceapă a lumina*, ca să poată da piept și aici cu celelalte popoare din țara noastră. În scopul acesta vom aduce la cunoștința poporului toate întocmelile din țară precum și din întreaga împărăție, înștiințîndu-l totodată, ce drepturi și ce dătorinți are. In sfîrșit vom griji ca fiecare, care a prins gazeta noastră în mînă și a cetit cît de puțin în ea, să se aleagă măcar cu un sfat bun.

Noi, cari scoatem gazeta asta, sîntem tot acei, cari sîntem adunați astăzi în partidul național, ales de marea adunare poporală, ținută în Suceava la 21 Faur 1907. Scoaterea acestei gazete a fost hotărîtă de mult; cumpenile grele, prin cari am trecut însă în vara trecută, ne-a împiedicat s'o facem.

Luptele politice de astăvară, de cînd cu alegerile în sfatul împărătesc, ni-a fost legat puterile în alte părți. Și cu toate că grele ni-au fost acele lupte date și mari sudalmele, cu cari am fost întimpinați de potrivnicii noștri — niște răuvoitori ai poporului nostru, — noi totuși nu ne-am cufundat, ci venim să ni împlinim dătoriile față de voi, frații noștri.

Ca creștini buni am suferit toate bîrfelele crezînd, că cu vremea și-or schimba și ei năravul acest rău și vor pune capăt bîrfelilor. Dar cu durere am înțeles, că starea lucrurilor în tabăra dușmană nu s'a schimbat, ci cu cît ne văd ei pe noi mai pacinici și mai suferitori, cu atît se înăsprește reavoința lor.

La scoaterea gazetei de față am fost îndemnați și prin aceea, că am simțit, că sînt oameni, cari dau crezămînt clevetirilor dușmănești; de aceea e dorința noastră sfîntă de a griji, ca îndușmănirile să piară, ca tot omul să vadă pe a cui parte este dreptatea. În această gazetă noi nu vom vorbi de nimene de rău și vom izgoni orice bîrfeală. Asemenea vom căuta ca numai lucruri folositoare neamului nostru să aibă întrare în șirile tipărite aici.

Lupta contra străinilor, cari ni sug măduva, ni iau averile și ni nimicesc odraslele noastre e scrisă pe steagul nostru.

Dați-ne încredere, urmați sfaturilor noastre și primiți-ne cu dragostea propovăduită de Mîntuitorul nostru și daună nu veți avea, ci mai vîrtos numai folos pentru voi și pentru copiii voștri.

Pribegim tot peste ape,
Și de-a merge-așa 'nainte,
Cei rămași în scurt morminte
N'or avea unde să-și sape.

Să ne bată sfînta cruce
Cîți sîntem de ne-om mai duce!
Țara poartă-'l nostru nume —
Blastama-ne-vor și sfinții,
Că 'n pămînt lăsăm părinții
Și ce avem mai scump pe lume.

Înalțatul, Impăratul,
Cînd deschide-va ear' sfatul,
Să-i spui singur despre toate,
Și să-l rogi peste hotare
Camatarii toți din țară,
Să ni-ajute odata-i scoate.

Spune-i, să nu mai aștepte
Romînul să se deștepte,
Ca să prindă arma eară:
Vom alege atunci străinii
Cum aleg cosașii spinii
Și va fi un foc și-o pară!

Noi, cari așteptăm dreptate,
Cei opt mii din zece sate
Iscălim prin Gheorghe Floare,
Toți luăm condeiu-'n mînă
Și în fața lui bătrînă
Punem degetu 'n scrisoare...

Ioan Cocîrla-Leandru.

Cinci pîini.

Doi oameni, cunoscuți unul cu altul, călătoreau odată, vara, pe un drum. Unul avea în traista sa trei pîni și celălalt două pîni. De la o vreme, fiindu-le foame poposesc la umbra unei răchiți pletoase, lîngă o fîntînă cu ciutură, scoate fie-care pînile cele avea și se puu să

Urîndu-vă sărbători fericite și pacinice, vă întimpinăm, cum se întimpină creștinii, cu: *Christos a înviat!*

Pace Voauă!

Cuvintele cele dintîi, cu cari i-a întimpinat Isus pre apostolii săi după ce a înviat din morți, au fost cuvintele: »Pace voauă!« Și întru adevăr, că o întimpinare mai frumoasă decât aceasta nici nu se poate!

Dară pacea, ce a adus-o Isus în lume, nu a fost menită numai pentru apostoli, ci pentru toţi oamenii și pentru toate timpurile. Ea este menită pentru familii, pentru sate, pentru ţări, pentru naţiuni, pentru împărăţii, ea este menită pentru lumea întreagă; și noi știm, că numai acea familie, acel sat, acea naţiune trăiește bine și sporește întru toate, care trăiește în pace.

Mare durere trebuie să ne cuprindă deci, cînd vedem, că de o bucată de vreme încoace între noi Romînii din Bucovina nu domnește pace. Din nişte neînţelegeri mici și la început neînsemnate, s'au făcut certe tot mai mari și așa am ajuns atît de departe, că astăzi frați de aceeași lege, de aceeași limbă, de același neam și sînge stau să se sfâșie unul pe altul. Este curat ca la sfîrșitul lumii, cînd, dupre vorbele scripturii: »Fiii se vor scula împrotiva părinților, și frații vor goni pre frații lor; cînd se vor rădica proroci mincinoși, propoveduind învățătură nouă înprotiva învățăturii sfinte alui Hristos și vestindu-se pre sine a fi trimişii lui Dumnezeu, dar ei vor fi trimişii iadului.«

Niște oameni zburaţi la minte, orbiți de patima să ajungă la măriri, cinste și avuții, calcă în picioare ceea, ce trebuie să-i fie fiecărui creștin mai sfînt, adecă legea, și asmuță pre oameni în contra preoților, pre frați în contra fraților. Prin gazete și prin adunări scriu și spun despre preoţi lucrurile cele mai urîte, ba așiși zic deadreptul, că oamenii să nu asculte de învățăturile preoților, parecă preoții ar fi oamenii cei mai răi și dușmanii cei mai mari ai poporului.

Se poate să fie așa ceva adevărat? Invaţă poate preoţii pe oameni să fure, să îmble la cîrșmă, să-și spargă capurile, sau altele de felul acesta? Ei! dacă în adevăr preoţii învaţă așa, atunci nici noi nu putem da oamenilor alt sfat, decît, ca să nu-i asculte.

Dară noi știm bine, că preoţii nu învaţă așa. Și ei nici n'au voie să-i învețe pe oameni de rău, pentrucă îndată i-ar trage la răspundere Prea Sfinţitul Mitropolit, care nici odată nu ar suferi pe un preot, ce dă oamenilor învățături rele.

O samă dintre oamenii cei rătăciți, cari au pornit goană în contra preoților, nu se mulțemesc numai cu atîta, că spun oamenilor, să nu

---

mănînce împreună, ca să aibă mai mare poftă de mîncare. Tocmai cînd scoaseră pînile din traiste, iacă un al treilea drumeţ necunoscut îi ajunge din urmă, și se opreşte lîngă dînşii, dîndu-le bună ziua; apoi se roagă să'i dea şi lui ceva de mîncare, căci e tare flămînd şi n'are nimica merinde la dînsul, nici de unde cumpăra.

— Poftim, om bun, de'i ospăta împreună cu noi, ziseră cei doi drumeţi călătorului strein; căci, mila Domnului! unde mînîncă doi, mai poate mînca şi un al treilea. Călătorul strein, flămînd cum era, ne mai aşteptînd multă poftire, se aşază jos lîngă cei doi şi încep a mînca cu toţii la pîne goală şi a bea apă rece din fîntînă, căci altă udătură nu aveau. Şi mînîncă ei la un loc tustrei, şi mînîncă, până ce se gătesc de mîncat toate cele cinci pîni, de parcă n'au mai fost.

După ce au mîntuit de mîncat, călătorul strein scoate cinci lei din pungă şi'i dă, din întîmplare, celui ce avusese' trei pîni, zicînd:

— Primiţi, vă rog, oameni buni, această mică mulţămită de la mine, pentru că mi-aţi dat de mîncare la nevoie; veţi cinsti mai încolo cîte un pahar de vin, sau veţi face cu banii, ce veţi pofti. Nu sînt vrednic, să vă mulţumesc de binele, ce mi-aţi făcut, căci nu vedeam lumea înaintea ochilor, de flămînd, ce eram.

Cei doi nu prea voiau să primească, dar după multă stăruinţă din partea celui al treilea au primit. De la o vreme, călătorul strein şi-a luat ziua bună de la cei doi şi apoi şi-a căutat de drum. Ceilalţi mai rămîn o leacă sub răchită la umbră, să odihnească bucatele. Şi din vorbă în vorbă, cel ce avuse trei pîni, dă doi lei celui cu două pîni, zicînd:

— Ţine, frate, partea dumitale şi fă ce vrei cu dînsa. Ai avut două pîni întregi, doi lei ţi se cuvin. Şi mie îmi opresc trei lei, fiindcă am avut trei pîni întregi şi tot ca ale tale de mari, după cum ştii.

— Cum aşa, zise celalalt cu dispreţ; pentru ce numai doi lei, şi nu doi şi jumătate, partea dreaptă, ce ni se cuvine fie-căruia? Omul putea să nu ne dea nimic, şi atunci cum rămînea?

asculte de învățăturile preoților, ci în răutatea lor merg încă mult mai departe și zic așiși, că *nici nu-i Dumnezeu*, și de aceea nu trebuie nici lege, nici biserică, nici preoți, nici botez ș. a. Despre așa niște oameni zice chiar și prorocul David: »Zisa cel nebun întru inima sa: nu este Dumnezeu«. »Nebun« îi numește așadară David pre cei ce spun, că nu-i Dumnezeu, și noi cu oameni nebuni nu putem sta la vorbă, doară îi putem compătimi.

Nu-i Dumnezeu? Chiar popoarele cele sălbatece și păgînii au dumnezeii lor; și noi Romînii să fim mai răi decît aceștia și să ne lepădăm de Dumnezeul nostru? — Nu! nici-odată nu ne vom lepăda nici de Dumnezeul nostru, nici de legea noastră, nici de preoții noștri, nici de limba noastră. Cu sfințenie le vom păstra toate aceste, măcar să vie mii de proroci minciunoși, sau chiar valuri de urgie asupra noastră. Pururea vom avea înaintea ochilor faptele cele mărețe ale strămoșilor noștri, cari, deși numai o mînă de oameni, dară avînd credință tare și neclintită în Dumnezeu, au biruit cu mîna lor vitează mii și mii de litfe dușmane și au rămas stăpîni în țara lor, pe moșia lor.

Scumpă li-a fost strămosilor noștri legea lor, dară scumpi li-au fost lor și învațătorii legii — preoții. În batălie chiar cînd porniau, preoții erau în frunte, după cum zice poetul Andrei Mureșianu în frumosul cîntec »Deșteaptă-te Romîne«: »Preoți cu crucea'n frunte, căci oastea e creștină . . .«

O dovadă neperitoare de credință tare în Dumnezeu sînt mănăstirile noastre și multe biserici frumoase, cari le-au zidit voevozii romîni întru lauda lui Dumnezeu, de cîte ori li-ajutat să învingă litfele dușmane. Cei ce-l hulesc pe Dumnezeu, legea și preoții lui, ar trebui să amuțească cînd văd aceste zidiri mărețe; ce folos însă, că »ei au ochi și nu văd, urechi au și nu aud«, după cum zice Hristos.

Iubiții noștri cetitori! Vi le spunem toate acestea nu de aceea, că poate i-am uri pe cei ce au făcut desbinare între noi. Nu! noi nu-i urîm, ci îi compătimim și simțim durerea cea mai mare în inimile noastre, cînd vedem, că patima lor oarbă nu are margini, nici sfîrșit. Ne doare amar, pentrucă din lupta noastră străinul cîștigă și Romînul păgubește. Și ce-i și mai rău, nu este nădejde, ca să ne putem înțelege. Doară Hristos, care a adus »p a c e« apostolilor săi, doară el să se îndure de neamul nostru romănesc și să moaie inimile cele încatrănite de patimă ale celor ratăciți, ca să ne putem înțelege și împăca.

Fie cum va fi, dară noi nici odată nu ne vom lepăda de legea și de preoții noștri, ci împreună cu dînșii vom lucra pentru binele și apărarea neamului nostru romănesc!

— Cum să rămiie, zise cel cu trei pîni; atunci aș fi avut eu pomană pentru partea ce mi se cuvine de la trei pîni, iar tu — de la două, și pace bună. Acum însă, noi am mîncat de geaba, și banii pentru pîne îi avem în pungă cu prisos; eu trei lei și tu doi lei; fie-care după numărul pinilor ce am avut. Mai dreaptă împărțeală de cît aceasta nu cred, că se mai poate nici la Dumnezeu Sfîntul.

— Ba nu, prietene, zise cel cu două pîni; eu nu mă țin că mi-ai făcut parte dreaptă. Haide să ne judecăm și cum a zice judecata, așa să rămiie.

— Haide și la judecată, zise celălalt, dacă nu te mulțămești; cred că judecata are să'mi găsească dreptate, de și nu m'am tîrît prin judecăți, de cînd sînt.

Și așa, pornesc ei la drum, cu hotărîrea să se judece. Și cum ajung într'un loc unde era judecătorie, se înfățișează inaintea judecătorului și încep a spune împrejurarea din capăt, pe rînd fie-care: cum a venit întîmplarea, de au călătorit împreună; de au stat la masă împreună; cîte pîni au avut fie-care; cum a mîncat drumețul cel strein la masa lor, deopotrivă cu dînșii; cum le-a dat cinci lei drept mulțumită și cum cel cu trei pîni a găsit cu cale să'i împartă.

Judecătorul, după ce'i ascultă pe amîndoi cu luare aminte, zise celui cu două pîni:

— Și nu ești multumit cu împărțeala ce s'a făcut, omule?

— Nu, domnule judecător, zise nemulțumitul; noi n'am avut de gînd să luăm plată de la drumețul strein pentru mîncarea, ce i-am dat; dar dacă a venit întîmplarea de-așa, apoi trebue să împărțim drept în două ceea-ce ne-a dăruit oaspetele nostru; așa cred eu c'ar fi cu cale cînd e vorba de dreptate.

— Dacă e vorba de dreptate, zise judecătorul, apoi fă bine de înapoiește un leu istuilalt, care, spui, c'a avut trei pîni.

— De asta chiar mă cuprinde mirare, domnule judecător, zise nemulțumitul cu îndrăsneală; eu am venit înaintea judecății să capăt drepate și văd, că dumneata care știi legile, mai rău mă acufunzi. De a fi să fie tot așa și judecata înaintea lui Dumnezeu, apoi vai de lume!

Odoarele noastre cele mai scumpe.

Una din cele mai însemnate cauze, cari contribuiesc la micșorarea numărului poporului din Bucovina este lipsa de iubire de neam în toate păturile noastre.

La pătura învățată a poporului nostru a ajuns lipsa de iubire de neam atît de departe, încît astăzi întîlnești prin districte curat romînești familii întregi, care afară de numele frumos romînesc nu au nimic mai mult asemenea cu noi; nici limbă, nici lege.

In timpul din urmă se vede, că poporul sau mai bine zis țăranul începe a pune preț pe iubirea de neam, care singură este în stare să ne scape de înstrăinare. Lupta începută de către cei grupați în jurul »Apărării Naționale« a avut menirea de a arăta poporului, că numai un simț curat romînesc este în stare de a scuti neamul de peire. Că țăranul are în el scînteia iubirii de neam, dovedește neuitarea bărbaților de încredere, pe cari i-a fost trimis Dumnezeu spre mîntuirea lui, George Popovici și Grigori Filimon. *Limba*, care leagă frate cu frate și soră cu soră, căci dacă se întîlnește un Romîn din Macedonia, țara cea mai depărtată unde locuesc Romînii, și cu unul dela noi din Bucovina, limba este mijlocul, care le va zice cuprindeți-vă și vă sărutați, că frați sînteți.

Acest odor atît de scump odată strămoșilor noștri, astăzi numai are acea trecere, care a avut-o pe atunci. Vedem, că încetul, cu încetul sate întregi lăsîndu-și limba trec în ceata altui popor, care se tot înmulțește, eară noi spre nenorocul nostru tot ne împuținăm și ne pierdem. Să ținem la limba noastră mai mult decît la ochii din cap, căci dacă-ți pierzi din nenorocire ochii, poți fi tot de folos neamului dar' dacă-și pierde cineva limba, își pierde și iubirea de neam și în loc să aducă un folos neamului, din care a eșit, îi aduce pierderi! Pe lîngă iubirea de neam și limbă ni stă de tot aproape și legea sau credința.

Știm, că străbunii noștri au purtat resboaie crîncene cu păgînii, cu acei oameni, cari nu credeau în puterea lui Dumnezeu și voiau să-i cîștige și pe ei pentru dînșii. Ei nu s'au dat, au luptat pînă la cea din urmă picătură de sînge și învingerea a fost a lor. Au trecut vremuri bune și grele de atunci și din zi ce merge tot slăbim în credință. Ba, în timpul din urmă s'au aflat oameni din sînul bisericii noastre dreptcredincioase, cari caută să slăbiască credința la popor în unul și adevăratul Dumnezeu.

Să ne ferim deci de astfel de ființe rătăcite și ținem sus și tare la biserica noastră, căci numai prea bunul Dumnezeu poate să ajute celor ajunși la desnădejde. Cei, ce pierd credința în el, acei sînt pierduți pentru vieața aceasta, eară după moarte îi așteaptă focul cel vecinic.

— Așa ți-se pare dumitale, zise judecătorul liniștit; dar ia să vezi că nu-i așa. Ai avut dumneata două pîni?

— Da, domnule judecător; două am avut.

— Tovarășul dumitale avut'a trei pîni?

— Udătură ceva avut-ați vre-unul?

— Nimic, domnule judecător; numai pîne goală și apă rece din fîntînă, fie de sufletul cui a făcut'o acolo în calea trecătorilor.

— Dinioarea, par'că singur mi-ai spus, zise judecătorul, că ați mîncat toți ca unul de mult; așa este?

— Așa este, domnule judecător.

— Acum, ia să statornicim rînduiala următoare, ca să se poată ști hotărît, care cîtă pîne pîne a mîncat: să zicem, că s'a tăiat fie-care pîne în cite trei bucăți deo potrivă de mari; cîte bucăți ai fi avut dumneata, care spui că avuși două pîni?

— Șese bucăți ași fi avut, domnule judecător.

— Dar tovarășul dumitale, care spui că avu trei pîni?

— Nouă bucăți ar fi avut, domnule judecător.

— Acum, cîte fac la un loc: șese bucăți și cu nouă bucăți?

— Cinci-spre-zece bucăți, domnule judecător.

— Cîți, oameni ați mîncat aceste cinci-spre-zece bucăți de pîne?

— Trei oameni, domnule judecător.

— Bun! Cîte-cîte bucăți vin de fie-care om?

— Cite cinci bucăți, domnule judecător.

— Acum, ții minte, cîte bucăți ai fi avut dumneata?

— Șese bucăți, domnule judecător.

— Dar de mîncat, cîte ai mîncat dumneata?

— Cinci bucăți, domnule judecător.

— Și cîte 'ți-au mai rămas de întrecut?

— Numai o bucată, domnule judecător.

— Acum să stăm aici, în ceea, ce te privește pe dumneata, și să luăm pe istalalt la rînd: Ții minte cîte bucăți de pîne ar fi avut tovarășul dumitale?

— Nouă bucăți, domnule judecător.

— Și cîte a mîncat el de toate?

Cu aceste bunuri, pe cari li-am amintit pînă acuma, stă în legătură strînsă și iubirea de patrie, adecă iubirea față de pămîntul, pe care s'a născut un om.

Din toate popoarele, din lume numai Jidanii, nu-și iubesc pămîntul, ci ei se lasă conduși de gîndul, că unde-i bine, acolo-i și patria lor. Noi, cari am luat în stăpînire averea dela strămoșii noștri, trebue să o dăm în stapînire acelor, cari ni urmează, adecă copilor noștri.

Vai și amar de acela, care ajunge zilele să-și piardă bucățica moștenită dela părinți și să-și ia lumea în cap, căci știm, că zice un cîntec:

»De-ar fi pînea cît de rea
Tot mai bună 'n țara mea«.

Să ne legăm cu tot sufletul și cu tot trupul de pămîntul nostru și nici morți să nu-l lăsăm. Să căutăm, ca străinii să nu cuprindă pe la sate vetre strămosești, ci să punem mînă la mînă să scoatem din nevoie pe cel, ce a picat din știință sau neștiință în ea. Să ne căutăm pînea de toate zilele în sînul țării noastre și s'o iubim și s'o ferim cum își iubește și ferește mama copilul, căci dacă ni-am urî pămîntul, ne urîm pe noi înșine ca neam și ca atare vom fi siliți să facem loc altor popoare, cari vor ține mai mult decît noi la petecul nostru de pămînt.

Din cele spuse pînă acuma videm, că cei mai puternici stîlpi, pe cari se razimă un popor sînt iubirea de neam, limba, legea și iubirea de patrie. Dacă nu vom căuta să păstrăm cu sfințenie aceste bunuri moștenite, atunci în cîteva sute de ani nici nu se va mai auzi, că pe plaiurile Bucovinei a trăit cîndva un popor romînesc.

Neîncrederea poporului în conducătorii săi.

Orice popor, care stăpînește o bucată de pămînt, de pe care în sudoarea feței își agonisește pînea de toate zilele, trebue să aibă și conducătorii sau cîrmuitorii săi. Acele popoare, cari trăiesc în împărățiile lor, unde nu mai au teamă, că va veni un dușman din afară, care va fi în stare să știrbiască bunăstarea celor, cari pășesc spre bine, și acele popoare au lipsă de conducători buni, cari prin vederile lor largi să conducă și să îndrepte pe calea adevărului pe cel, ce nu se poate conduce și îndrepta singur. Poporul nostru romîn din Bucovina a avut feluriți conducători. Într'un timp ne-au condus boerii. Acești oameni cît au stat în fruntea poporului nostru au făcut puțin și mult. Li-a fost drag mai mult să poarte numele de conducători, cari li făcea cinste și să apere poporul numai de atacurile din afară, pe cînd de starea poporului acasă la el, adecă de luminarea celui fără lumină, puțin s'au îngrijit.

— Cinci bucăți, ca și mine, domnule judecător.

— Dar de întrecut, cîte 'i-au mai rămas?

— Patru bucăți, domnule judecător.

— Bun! ia acuş avem să ne înțelegem cît se poate de bine. Vrea să zică, dumneata ai avut numai o bucată de întrecut, iar tovarăşul dumitale, patru bucăţi; acum, o bucată de pîne rămasă de la dumneata şi cu patru bucăţi de la istalant, fac la un loc cinci bucăţi?

— Taman cinci, domnule judecător.

— Este adevărat că aceste cinci bucăţi de pîne le-a mîncat oaspele dumneavoastră, care spui, că v'a dat cinci lei drept mulţumită.

— Adevărat este, domnule judecător.

— Aşa dar dumitale ţi se cuvine numai un leu, fiind-că numai o bucată de pîne ai avut de întrecut; şi aceasta, ca şi cum ai fi avut'o de vînzare; deoarece aţi primit bani de la oaspetele dumneavoastră. Iar tovarăşului dumitale i-se cuvin patru lei fiindcă patru bucăţi de pîne a avut de întrecut. Acum dară fă bine de înapoieşte un leu tovarăşului dumitale. Şi dacă te crezi nedreptăţit, dute şi la Dumnezeu şi las' dacă 'ţi-a face şi el judecată mai dreaptă decît aceasta.

Cel cu două pîni văzînd, că nu mai are încontro şovăi, inapoieşte un leu tovarăşului său, cam cu părere de rău, şi pleacă ruşinat!

Cel cu trei pîni însă, uimit de aşa judecată, mulţumeşte judecătorului, şi apoi iese, zicînd cu mirare:

— Dac'ar fi pretutindeni tot asemenea judecători, ce nu iubesc a li cînta cucul în faţă... cei ce n'au dreptate, n'ar mai năzui în veci şi 'n pururea la judecată.

Corcogarii, porecliţi şi apărători, ne mai avînd chip de trai, numai din minciuni, sau s'ar apuca de muncă, sau ar trebui, în toată viaţa lor, să tragă pe dracul de coadă...

Iar societatea bună ar rămînea nebîntuită.

Ion Creangă.

Această stare de lucruri n'a putut merge departe, căci cînd s'au rădicat bărbaţi ca George Popovici, Iancu Flondor și Grigori Filimon, au trebuit să se deie boierii cu divanurile lor la o parte, să facă loc acestor bărbaţi, cari au știut prin munca lor neîntreruptă să-și cîştige încrederea poporului. În scurt timp aceşti bărbaţi au avut cîrma ţării în mînă și nu era ţăran în Bucovina, care să nu fi rostit cu sfială numele neuitatului George Popovici.

Munca acestui bărbat și a celor, cari s'au fost strîns în jurul lui, să lucre la un loc pentru luminarea neamului nostru din Bucovina, a stîrnit pismă și ură în inimile unor oameni de căzuţi, cari doritori de măriri, ar fi voit să se facă ei conducători cu toate, că erau de parte de-a pute lua asupra lor cîrma unui neam. A început în fine lupta între ai noştri, lupta în casa noastră proprie, atunci, cînd dușmanii noștri din afară au fost început, cu toată puterea lor, prigonirea noastră a tuturora. Acesti rătăciţi văzînd, că nu vor pute face nemică cu armele lor slabe, au făcut legătură cu guvernul și cu toţi dușmanii noștri de pe atunci, ca să poată departa prin puterea baionetelor dela cîrmă pe cel, care n'a crezut nimene, că va pute fi cîndva înlăturat. Li-a succes acelor nenorociţi prin fagăduielele, ce li-u făcut, prin baionetele guvernului și prin băuturile otrăvitoare, care li-au în părţit între ţaranii nemușcaţi de șerpe pînă atunci, să ieie din mîna adevăratului apostol cîrma. Amărît acesta pînă în adîncul sufletului, că nu si-a putut videa visul împlinit cu ochii a părasit ţara nemulţemitoare, pe care a aparat'o ca barbat înţelept şi cinstit și a trecut în România, de unde se îndreptă scurt după parăsirea patriei spre Ungaria și-și făcu sama departe de cei, ce nu l'au ascultat și nu i-au urmat. Trădătorii de neam, cari aveau să prourmeze drumul, care ducea spre mintuirea noastră a tuturora n'au împlinit, după cum s'a stiut dinainte, cele făgăduite și prin aceasta au departat ţărinimea de domnii, cari ies din sînul ei.

Nu odată s'au rădicat de atunci barbaţi, cari au voit să se apropie de sufletul poporului, dar toate năzuinţele au remas fără nici un sfîrșit. Acei cîţiva rătăciţi, cari s'au înbogăţit la cîrmă ni-au adus, dacă nu ni-au adus atunci ni-au apropiat ruina noastră ca popor. Noi aceşti strînși în jurul »Apărării Neamului« ne-am luat *asupra noastră sarcina grea, ca prin muncă cinstită să redobîndim încrederea poporului.* N'avem gînduri ascunse, nu vînăm măriri, ci purtăm pe steagul nostru cuvintele »Apărarea și luminarea poporului romînesc din ţarișoara noastră«. Vom ave mult de luptat pînă vom repara încrederea ţăranului faţă de cei, ce-i voiesc binele, dar' pînă atunci nu vom înceta de a duce lupta cu cei, cari vor voi să ne zădărniciască întreprinderea noastră atît de simţită în timpul din urmă la noi.

Vom lupta, căci în luptă se oţelesc puterile. Vom lupta pînă vom pute rosti cuvintele: »De acum sloboade doamne pe robii tăi, că văzură ochii lor mîntuirea neamului lor«.

Jecuţelul şi poporul nostru.

Una din cele mai urgisite fiinţi omeneşti în ochii poporului nostru este jecuţul sau secvesterul, tremis de stăpînire pentru a împlini birnicii remaşi înapoi cu plata birului. Vestea despre sosirea acestui om al stăpînirei în vre o comună se lăţeşte cu iuţeala fulgerului şi produce în acea comună o zurbală adevărată. Mamele încep a blăstăma, bărbaţii se îndosesc de acasă, copiii neliniştiţi încep a plînge, în casa comunală o mişcare şi în ntreg satul o fierbere, de crezi că dau Turcii.

Și dacă ni dăm sama, cum purced aceşti slujbaşi faţă de poporul nostru, cu ce lipsă de inimă scot ei pînă și cea de pe urmă perină din casa omului, spre a o depune la primărie pînă va fi vîndută la dobă sau pînă î-şi va plăti omul birul dător, nici mirare nu ne poate prinde; acestui slujbaş nu-i pasă, ori de este cineva acasă, ori de este ce împleni; el, pentru aşi face slujba sa, ie ce poate lua, fără să bage în samă lacrimile bieţilor oameni, cari au remas cu plata în urmă.

Pentru a feri poporul nostru de multe supărări, pe cari le îndură el din aceste prilejuri, vom da în vileag, ca să ştie tot poporeanul pînă unde li permite legea acestor slujbaşi să meargă cu împlineala, sau cum îi zice legea, cu execuţiea.

După lege e fiecare proprietari de casă sau pămint constrîns să plătească bir. Birul la an

pentru casă şi pămînt e de plătit, dacă nu poate cineva de odată, apoi în 4 părţi, adecă: partea întâia cu sfîrşitul lunei Marte, partea a doua cu sfîrşitul lunei Iunie, partea a treia cu sfîrşitul lunei Septemvre şi partea a patra cu sfîrşitul anului.

Cel ce nu plăteşte birul la timp sau cel mult 14 zile după înmânuarea sorocului, i se împlinesc lucruri din casă într'un preţ potrivit cu mărimea birului ce-l dătoreşte.

A nu plăti birul prin nebăgare de samă la timpul prescris, şi a aştepta pe ştiute sau neştiute împlineala, e o greşea mare, căci dătoria se urcă prin chieltuielele execuţiei şi pe de altă parte uşor se poate veni la pagubă prin neiscusinţa celor, cari fac împlineala.

De va veni cineva în casă, care îi îndreptăţit să vă împlinească, trebuie să vă spuie mai întîi lămurit, la ce a venit şi de ce face bunăoară împlineala.

Împlineala n'are voie s'o facă jecuţul singur, ci numai însoţit de slujbaşi săteşti.

A împleni din casă mai mult, decît îi de trebuinţă pentru acoperirea birului neplătit, nu-i iertat.

Executorul are dreptul să împlinească ori şi ce lucru din casă, care nu-i scutit după lege de împlineală.

Scutite după lege sînt:

1. Îmbrăcămintea, paturile, schimburile (albiturile), uneltele din casă şi de bucătărie şi toate celelalte lucruri, cari sînt pentru dătornie, familianţii săi şi slugile sale în ori şi ce caz de neapărată trebuinţă.

De are bunăoară un dătornic numai cît un suman sau numai un cojoc, acel strai e scutit de împlineală, căci doară omul gol nu poate îmbla. Aşişderea nu se poate lua un pat, care se întrebuinţează în casă. De are cineva însă 8 perne în casă, şi 2 din ele nu sînt folosite, fiindcă în toată casa dătornicului nu se află mai mult decît 6 suflete, atunci se pot cele 2 perne de prisos împleni şi dacă birul tot nu se plăteşte, şi vinde la licitaţie.

2. Nutremîntul şi lemnul de încălzit pentru toţi casnicii pe timp de 14 zile.

3. Unica vacă cu lapte, care se află pe lîngă casă, şi din mai multe capre 2 şi din mai multe oi 3 bucăţi cu nutremîntul lor de trebuinţă pînă la recoalta cea nouă, însă numai atunci, dacă aceste vite sînt în adevăr pentru susţinerea casnicilor.

4. Uneltele meseriaşilor.

5. Toate celelalte lucruri (obiecte), cari stau în legătură strînsă cu lucrarea moşiei datornicului.

Implinind un slujbaş, fie el împărătesc sau al satului, un lucru, care ar păre să fie după lege scutit de execuţie, *nu este ertat nimărui a i se pune împrotivă, căci ori și ce înprotivire față de slujbași se pedepsește aspru și numai cu închisoare.*

In astfel de cazuri e de făcut — fără de a lua în samă, ori de-i lăsat lucrul împlinit în scutul dătornicului, sau îi luat şi pus în magazinul cănţălăriei săteşti — cît se poate de degrabă pîra la căpitănia districtuală.

Unele soiuri de astfel de pîri le vom aduce în numărul viitor.

Ceva despre hornărit.

Fiecare proprietar de casă e după lege nevoit să plătească bir.

Mărimea birului pentru casă atîrnă după legea din anul 1882 dela mulțimea odăilor de locuit, cari se află sub acoperemîntul casei. Cu cît mai multe odăi, cu atîta mai mare e și birul. Lărgimea și înălțimea unei odăi nu se ia în privire.

Bogătașul cel mai mare nu plătește pentru o odaie din curtea sa nici o lițcaie mai mult, decît nevoiașul, care adese își clădește căsuța din nuiele sau din pari.

Pentru o casă cu o despărțitură, care e tot

odată și bucătărie se plătește bir					3	cor.	—	b.
pentru	o	casă	cu	2	odăi	»	3	»	40 »
»	»	»	»	3	»	»	4	»	20 »
»	»	»	»	4	»	»	9	»	80 »
»	»	»	»	5	»	»	11	»	— »
»	»	»	»	6	»	»	20	»	— »
»	»	»	»	7	»	»	30	»	— »

și așa mai departe.

O abatere dela plata amintită fac numai cît bordeile făcute în pămînt și colibele.

Pentru o astfel de clădire se plătește pe an numai cît 1 coroană 50 bani.

Stodoalele, grajdurile, șurile, cămările, tinzile, hambarele, cerdacurile și bucătăriile, în cari nu se poate locui, sunt scutite de bir.

Pe lîngă birul casei are orice supus austriac să mai plătească bir pentru cheltuielele satului și ale țării.

După cum videm, birul împărătesc nu-i mare și fiecare l'ar plăti greu sau ușor, dacă nu s'ar însoți pe lîngă acest bir fel de fel de adaosuri bănești. Pe lîngă birul casei mai vine birul pentru acoperirea cheltuielelor sătești și ale țării. De multe ori se întîmplă că la leul birului pică uneori alți doi sau trei lei pe an ca adaos.

În contra acestor din urmă nu se poate face nimic, pentrucă ele sînt întărite prin legi din partea cîrmuirii țărilor. Adese videm un biet sătean plătind pentru 8—10 prăjini de pămînt și pentru un bordei întunecos și umed 10—12 cor.

Țăranilor, cu case clădite de zeci de ani, nu le putem da un sfat, care ar fi în stare să micșureze suma birului. Noi știm numai cît de *o înlesnire*, care prețuiește mult, dacă o cunoști.

Împrejurările îl constrîng de multe ori pe palmașul nostru, neputîndu-și plăti birul în fiecare an, ca să plătească odată pentru 5—6 ani.

Nefiind în stare a plăti acest bir, se trimete de regulă dela căpitănie împlineală și-i vinde pînă și perna de sub cap. În astfel de cazuri să meargă fiecare înainte de împlineală la căpitănie și să se roage, ca să-l lese să plătească birul atunci, cînd va fi în stare să facă banii, sau să-i încuviințeze, ca să-l plătească în părți mici, fie după un restimp de o lună sau trei luni, după cum se poate învoi cu inspectorul peste biruri.

Inspectorul e îndătorit să-l asculte pe cel cu durerea și să-i ieie ruga la protocol *fără timbru*, înăintînd totodată protocolul la direcția de finanțe, care hotărește încuviințarea acestei înlesniri.

Cel ce primește dreptul acestea înlesniri, trebue să-și ție cuvîntul dat, că dacă nu să împlinește din nou din partea căpităniei.

Ascultați deci, dragilor săteni, de sfatul acesta și întrebuințați-l în vremuri de nevoie.

Acei țărani, cari au de gînd să-și clădească o casă, sau acei, cari au clădit-o, însă nu cu mulți ani în urmă, ar fi bine să știe următoarele:

O lege din anul 1880 sună:

Cel ce clădește o casă nouă pe un loc, unde n'a stat vr'o clădire, cel ce dărîmă o casă pînă la temelie și o clădește din nou, și cel ce adaoge mai multe despărțituri la o clădire veche.

acela e scutit în timp de 12 ani de birul împărătesc, *se înțelege că numai atunci*, dacă înștiințează căpitănia districtuală despre clădirea cea nouă cu rugămintea, ca să i se deie dreptul prevăzut prin lege.

Poftirea în privința aceasta are să se înainteze căpităniei districtuale *în timp de 45 de zile după gătirea clădirei și înainte de a se folosi de dînsa.* Neînăintîndu-se poftirea în acest timp, *orice întărziere* împuținează timpul cel de 12 ani și înlesnirea spusă mai sus. De întîrzie cineva poftirea aceasta cu trei sau patru ani, anii întîrziați sînt scăzuți din numărul celor doisprezece și-i constrîns să plătească bir pentru ei.

Poftirea, care să înaintează căpităniei districtuale *nu se timbrează* și se scrie în următorul mod:

Onorabilă căpitănie districtuală c. r.

în . . . .

Subscrisul a rădicat cu încuviințarea primăriei din sat pe parțela No. . . . o casă nouă.

În virtutea hîrtiilor alăturate roagă subscrisul, că onorabila căpitănie să binevoiască a-i ierta birul casei pe timpul ce-l acoardă legea.

N. N.
proprietarul casei.

Poftirea pentru iertarea birului *are cinci părți:*

1. Planul casei. 2. Înștiințarea dela primăria comunală prin care s'a încuviințat clădirea casei. 3. Consimțirea din partea primăriei de a întrebuința casa ca locuință. 4. Adeverința cu privire la ziua, în care s'a gătit casa și 5. Descrierea clădirei.

1. *Planul casei* îl poate face ori și cine cu cîteva trăsături de condei. El trebue *timbrat* cu un timbru de 30 bani și întărit din partea primăriei cu iscălitura primarului și pecetea satului.

2. *Înștiințarea dela primăria locală, prin care s'a încuviințat clădirea casei* ar trebui făcută în următorul mod:

No.

Domnului N. N.
proprietari de casă

în . . . .

Privitor la cererea din . . . . vi se acoardă dreptul de a clădi casa pe parțele Nr. . . . după planul alăturat.

Sfîrșind clădirea, sînteți constrîns a aduce aceasta la cunoscința primăriei cu cererea, să vi se încuviinteze întrebuințarea casei ca locuință.

Dela primăria din . . . .

pecetea

N. N.
primar.

3. și 4. *Consimțirea* (consensul) *din partea primăriei de a întrebuința casa ca locuința și adeverința cu privire la ziua, în care sa gătit casa,* să aibă cam următoriul cuprins:

No.

Domnului N. N.
proprietari de casă

în . . . .

Referitor la cererea D-tale, am aflat la fața locului, că casa îi după plan bine clădită și potrivită pentru locuit.

Adeverim tot odată, că clădirea a fost sfîrșită (în 11 Mai 1908) și că cu (întâia zi din Iuni 1908) vă folosiți de ea.

Primăria din . . . .

pecetea

N. N.
primar.

5. *Descrierea clădirei.* Cum se descrie clădirea casei, ne arată o tipăritură (formular), care se poate capata fără plată ori și cînd dela căpitănia districtuală.

Constînd poftirea din aceste cinci părți, trebuie căpitănia numaidecât s'o primească și să hotărească asupra ei, înștiințîndu-l fară multă in tîrziere pe proprietariul de casă, că i-sa încuviințat scutirea pe timpul prescris de lege.

Chiar ministeriul de finanțe a grijit pentru o în lesnire a poporului în privința horneritului. A ordonat ca țăranii să aibă dreptul de a aduce poftirea pentru iertarea birului pe timp de 12 ani *nu numai în scris ci și gural.*

În casul acesta trebui să se ieie la căpitănie sau perceptărie cu proprietariul de casă, care dorește scutirea de bir, un protocol *fără timbru.* Proprietarul de casă, care nu-i în stare, să se înfățișeze îaintea căpităniei sau perceptoriei, poate fi înlocuit și de primarul satului. Proprietarilor de casă, cari nu pot aduce toate hîrtiile trebuincioase deodată cu poftirea, li se dă un timp amăsurat spre a le putea culege și înainta.

Din ușurările aceste încuviințate de ministeriu, videm cît de îngrijită e cîrmuirea statului pentru binele poporului, dar de tot puțini săteni fac întrebuințare de foloasele mari, ce le stau la îndămână. Alte popoare dela noi din țară nu numai, că fac de cea mai mică înlesnire întrebuințare, ci mergînd mai departe, încunjură legea cît se poate de des în folosul lor, noi însă așteptăm, să ne pice fără trudă mură în gură.

Ca să știți cam cît pierdem prin nebăgare de samă, sau cam cît am cîștiga dacă ne-am folosi de binefacerile legii, facem următoarea socoteală:

Cel ce clădește bunăoară în anul 1908 o casă

cu o	despărțitură,	pierde	pe	an	3	cor.	—	b.,	pe	12	ani	36	cor.	—	b.
cu 2	»	»	»	»	3	»	40	»	»	»	»	40	»	80	b.
cu 3	»	»	»	»	4	»	20	»	»	»	»	50	»	40	b.
cu 4	»	»	»	»	9	»	80	»	»	»	»	117	»	60	b.
cu 5	»	»	»	»	11	»	—	»	»	»	»	132	»	—	b.
cu 6	»	»	»	»	20	»	—	»	»	»	»	240	»	—	b.

și așa mai departe.

Dacă răfuim că în cele 170 de sate romînești din țărișoara noastră, se clădesc numai 850 de case pe an, adecă cîte 5 case în fiecare sat, și dacă luăm în socoteală, că fiecare casă conține numai două despărțituri, pentru care se plătește, după cum am amintit mai sus 3 cor. 40 bani la an, atunci căpătăm pe un an suma de 2890 cor. și pe 12 ani suma 34.680 cor. O sumă atît de maie trece în fiecare an din averea romînească din cauza neștiinței în mîni, putem zice, străine. Așa ne pierdem din zi ce merge averea și dacă nu ne-om trezi încă pînă cînd poate nu-i prea tîrziu, să putem stăpîni și înmulți puțina avere, ce ni-a mai rămas, atunci moartea noastră ca popor nu-i departe și să feriască Dumnezeu cel sfînt să ne îngroape neștiința, prostia.

Domnilor dela gazeta „Apărarea Naţională“.*)

Tare ne-am bucurat noi acei opincari, pentru cari se fac cei dela »Voința Poporului«, că se luptă, cînd am văzut, că s'au aflat în mijlocul nostru domni, cari au înţeles, ce poartă în mînecă acei oameni, cari voiesc să ni vîndă și pielea de pe noi numai să se poată îmbogăţi.

Pielea noastră, domnilor, li-o putem da, că numai atîta ne-a mai remas, dar' n'or avea, ce face cu ea, că n'a cumpăra-o nici un dubălar, deoarece îi arsă de soare și putredă de atîta sudoare.

De cînd s'au rădicat domnii cu gălăgia, n'am înțeles nimică în urma lor.

Videm numai, că ni-au remas satele goale, căci de nevoi și năcaz au împlut ai noștri Canada. Plîng femeile și copiii pe drumuri de foame, goi ca napul și flămînzi ca ursul, cînd se trezește primăvara din somnul lui.

De pică vr'un greițar dela cei duși, nu ajunge să-l împartă pe la cei datornici, dar' nu să-și cumpere ceva pentru gură și ceva pe ei.

Ni-au învățat, domnilor, numai a bajocori cu gazeta lor, ce ni-o trimet degeaba.

Cum oare de ni-o trimet așa? Pe ei nu-i caută parale atîta hîrtie? Înțelegem noi teșmechiu! Noi gospodarii cinstiți nu putem merge duminicile nici la cabinete, că în fiecare sat au cîte un plătit, care vrei nu vrei îți umple urechile cu ea.

Ne mirăm şi noi de unde scot acei domni, dacă-s domni atîtea înbălăciuni. Ni-au năcăjit un an cu ea, ni-au năcăjit doi, ni-au năcăjit trei, patru, dar ajungă-le odată, că-s destule atîtea bote la un car de oale. Am resuflat mai ușor, cînd am văzut, că ni-ați trimis d-voastră gazeta, cu care ne apăraţi faţă de acei oameni, cari s'au făcut, după cum spuneți d-voastră curți pe minciunile lor. E frumoasă domnilor gazeta »Apărarea Naţională«, e tare frumoasă și D-zeu s'o ție, dar' să nu bănuiți, că vă spunem, că noi țăranii nu înțelegem toate, ce scriți D-voastră în ea. Sînteți oameni cu școli mari, dar' noi abia putem deslega cîteva slove; să înţelegem conţăpturile D-voastră, nici vorbă. Vă rugăm binevoiţi a ni da o gazetă, pe care s'o înțelegem și noi. Să avem în zile de sărbătoare, cu ce să ne luăm.

Să știm și noi ce se petrece în lume, ce gînduri aveţi d-voastră și cei ce se fac, că se îngrijesc de pielea noastră. Dacă nu ni-ți face aceasta, atunci să nu vă supărați de ceea, ce vom face noi.

Vom pune mînă dela mînă și vom năimi pe un domn străin din Cernăuț, care ni cunoaște limba noastră, ca să ni facă o gazetă, în care să scrie așa după cum dorim noi, și nu domnii. Vă rugăm încă odată să nu uitați de noi, căci cînd iți voi să vă aduceți aminte, atunci va fi poate prea tîziu. Rugîndu-vă să nu bănuiți d-lor gazetari de îndrăsneala noastră, ne închinăm cu toții de sănătate.

Șepte gospodari din șepte sate.

*) Scrisoarea aceasta am primit-o cam de multă vreme la redacţia »Apărării Naţionale«, dar' n'am publicat-o pînă acuma, deoarece am avut de gînd să scoatem gazeta de faţă înainte, de ce am primit scrisoarea. N. R.).

Corespondenţă.

Din Vicov-de-sus.

D-le redactor, Vă rog să fiţi aşa de bun şi să puneţi ceea ce Vă scriu eu amu despre satul nostru în gazeta D-Voastre, ca să ştie toată lumea cum merg treburile la noi şi ca să poată fi şi la alte sate de folos, ferindu-se de relele, cari duc satul nostru la nevoie.

Vicovul de sus este unul din cel mai mari sate româneşti din întrega Bucovina. Ce a fost satul acesta odată şi ce este astăzi! Ţi se rupe inima de durere, cînd vezi cum merg toate spre rău, de parcă ar fi un blăstăm asupra satului acestuia. Și de va merge tot aşa înăinte, nu ştiu, zău, ce va fi.

Cît era de frumos pre vremea, cînd era părintele Vasile Turturean preot în Vicovul de sus şi s'au fost lăsat întreg satul, de băuturi. Îţi era mai mare dragul să stai cu Vicovenii de vorbă, văzîndu-i cu mintea limpede. În vreme de cîţiva ani au fost sărăcit cum se cade cei, ce s'au fost îmbogăţit, vînzindu-vă otravă, că numai otravă este băutura şi pentru trup și pentru minte. Cîrşmele se împuţinau pe zi ce mergea şi cele ce au mai fost rămas, erau deşerte. Ba ce-i şi mai mult, tot pe vremea aceia a început a se lupta satul în frunte cu învăţatorul cel bătrîn şi s'au luptat prin 7 ani de zile, pin ce a izbutit să spargă cuibul

răutăţilor, adecă cîrşma cea mare, şi să rădice şcoală în locul ei. Cabinet de lectură încă aţi avut Vicovenilor, unde vă adunaţi cu mic cu mare în zile de Duminecă şi de sărbătoare, ascultaţi sfaturile, ce vă li da cei chiemaţi să, vă lumineze şi auzeaţi sau citeaţi veştile de prin gazete. Cei ce ştiau a ceti împrumutau cărţi dela cabinet, ca să aibă, ce ceti şi acasă. Tineretul nu avea voie să joace în alt loc decît în grădina cabinetului, unde petreceau pînă la asfinţite, cînd se împrăştiau pe la casele lor cu minţele întregi, fără să le fi tulburat cu băuturi. Neînţelegeri nu se pomeneau pe atunci. Tot pe atunci s'a injghebat şi o bancă sătească, ca să puteţi scăpa de cămătarii străini, cari vă jupesc zece piei şi vă scot copii iarna pe drum, vînzîndu-vă casele şi gospodăriile la dobă. Cînd s'au împărţit pădurile săteşti, au trimes Vicovenii de sus deputaţie pîn la Viana, ca să li se deie pădurile toate cîte sînt împrejurul satului, că pădurea „Laurei“ nu li era de ajuns. Pe vremea, cînd era Gavril Nistor primar, aţi fost început a pune luncă pe prundurile Sucevei, ca să nu le lăsaţi pustii cum sînt şi astăzi şi aţi fost început a feri apa, ca să nu vie pe sat.

Erau vremuri mai bune, dar toate s'au schimbat şi acuma nici o veste bună nu mai auzi despre cel mai mare sat romănesc, care ar trebui să fie fala Romînilor din ţară, aşa că fiecare Romîn adevărat trebue să-l doară inima, cetind cele ce voi scrie mai departe. Cîrşma cea mare s'a prefăcut ce-i drept în şcoală, dar în Vicov de sus nu sînt numai 3 ori 4 cîrşme, ci nici mai mult nici mai puţin de p a t r u z e c i, și una-i chiar drept peste drum dela scoala cea noauă. Un sat cu 40 de cîrşme şi numai cu o şcoală cum se cade şi cu o biserică! Nu-i ruşine asta oare să poată ţine un sat 40 de cîrsme şi să nu-şi poată zidi încă o biserică şi să-şi facă şcoli cum se cade. Ori poate-s mai de folos cîrşmele? Unde vă este cabinetul de lectură? Un sat ca Vicovul de sus să nu-şi poată face o casă pentru cabinetul de lectură si pentru bancă, dacă Putnenii şi-au zidit un palat, nu casă? Ce face banca sătească? De ce a amorţit? Nu vedeţi, că nemţii-s numai o mînă de oameni la voi în sat şi ei au o bancă, care merge de minune. De ce sînteţi nepăsători şi Vă lăsaţi îngropaţi cu zile? O comună cu peste 7 mii de suflete să aibă o bancă numai, cu vr'o 70 de părtaşi? Nu se găsesc 400 pînă la 500 de gospodari, care ar putea da părtăşia de 20 coroane? S'ar găsi şi mai mulţi, numai poate nu vă pasă, că vă încalecă şi vă zugrumă străinii. Vă temeaţi odată, că nu vă va ajunge pădurea »Laurei« şi acuma unde-i? Dacă vă da stăpînirea şi mai multă pădure, astăzi o stăpînia şi pe aceia tot acela, care a ajuns stăpîn şi pe »Laura«! Știţi D-voastre cît fac prundurile cele pustii pe lîngă apa Sucevei? Nu v'aţi gîndit nici odată, ce folos ar putea aduce cele 4 mii de tălci de prund, dacă ar fi acoperite cu luncă? Dacă aţi pune răchiţi şi arini, aţi ave peste cîţiva ani atîta folos din vînzarea lemnului şi a nuielelor, că aţi putea acoperi toate cheltuielele satului şi tot v'ar mai remînea încă bani. Aşa plătiţi pe leul birului pentru chieltuiilele satului. Plătiţi, că aveţi de unde! Un sat aşa de mare ca Vicovul de sus n'ar putea să aibă o dugheană mare romînească, în care să puteţi cumpăra marfă bună şi ieftină? Nu una, ci 3 sau 4 dugheni romîneşti aţi putea să aveţi. Sătuiţi-vă cu domnii părinţi şi cu domnii învăţători şi vă puneţi de înjghebaţi o dugheană romînească ştiţi colea de să-i meargă vestea! N'ar fi oare mai bine să aveţi meşteşugari romîni în sat? De ce să meargă banul romînesc în pungi străine? De ce nu dă nime dintre D-voastră cîte vr'un băiat să înveţe vr'un meşteşug? Ori poate vă-i ruşine de meşteşug? Îi cu mult mai ruşine doar de hărgăţit pe la cei străini perciunaţi, decît de lucrat la un meşteşug. Un meşteşugar trăieşte în ziua de astăzi de zece ori mai bine decît ori care lefegiu.

Treziţi-vă Vicovenilor, cît nu-i prea tîrziu! Gîndiţi-vă bine asupra celor spuse de mine şi veţi vedea, că am drept. Nu vă lăsaţi să fiţi de rușine, că vedeţi doar cum vă împing străinii spre »Bahnă« şi ei se aşază în locul vostru pe lîngă drumul cel mare. Și de nu veţi lua sama vă veţi trezi peste 30 ori 40 de ani, că veţi fi stăpîniţi de nişte venetici străini de neam şi lege! **Un drumeţ.**

Dela fraţii din America.

Apel cătră iubiţii noştri fraţi romîni din America fără deosebire de confesiune.

Cînd ne aducem aminte, cu ce jale ne-am despărţit de locurile noastre natale, unde după fiecare săptămînă de muncă, Dumineca clopotele

bisericilor prin sunetul lor melodios ne cheamă la sfintele rugăciuni, ne prinde un fior, văzînd că aici, unde avem mare lipsă de îngrijirea sufletelor, nu ne putem bucura de acelaş lucru, fiind că nu avem biserici. Cunoscut este fiecărui creştin, că primul pas cu cîţiva ani înainte pentru înfiinţarea de parohii s'a făcut în Cleveland, Ohio. La cerere ni s'a trimis preot in persoana părintelui Balea. Neînțelegerile, ce s'au iscat între preot și popor, cari asemenea sînt cunoscute, au adus cu sine ura trecînd timpul fără a ajunge la nici un rezultat. Deci preotul abzicînd din parohie și cauzele bisericești fiind părăsite, s'a conformat un nou comitet parohial în frunte cu dl Petru Fărcașu ca președinte și împuternicit de a colecta bani pentru biserică și totul s'a schimbat spre așa, ca primind parohia un împrumut de 10 mii de dolari dela Unet Banking and Savings Co. Corner Pearl și Lorain str. azi se lucrează din răsputeri de către fraţii romîni la zidirea bisericei pe locul cumpărăt cu 5 mii de dolari, care s'a ridicat pînă aproape de coperiș și cu ajutorul lui Dumnezeu, de sfintele Paști va fi gata, pecînd sperăm a ni se trimite un alt preot după promiterea Prea Ven. Conzistoriu.

Deci convinși fiind de evlavia și credința d-tale, te rugăm frate creștine a ajuta cu cît te va lăsa inima și roagă și pe toți frații d-sale căci lauda și răsplata veți avea-o înaintea prea bunului D-zeu. Fiecare, care donează dela 5 dolari în sus, va fi înscris ca membru fondator și vecinic pomenit cît va exista sf. biserică, iar cel ce donează dela 5 dolari în jos va fi pomenit ca membru ajutător și tuturor imediat li se va aduce mulţămită pe cale ziaristică.

Deci te rugăm cu dragoste de frate a trimite mult puținul cît vei pute jertfi și strînge dela confraţii D-tale la adresa alăturatului plic împreună cu Orderul cel vînăt dela poștă, in urma căruia imediat veţi primi o chitanță dela oficiul parochial gr.-or. din loc. Deci dorindu-vă ca bunul Dmnezeu să-și revarse razele sale de binecuvîntare asupra tutulor creștinilor, am rămas pînă la revedere, cînd vă vom invita la sfinţirea locașului sfînt.

Cleveland Ohio la 18. Martie 1908.

Din lumea largă.

O rugăminte către domnul căpitan al districtului Sucevei. Ni-a venit ştirea, că planul pentru întocmirea unui drum districtual între comunile Stroeşti şi Liteni a primit subscrierea — sancţionarea — prea bunului nostru Impărat. Cu toate aceste comitetul drumurilor din acest district se pare, că nu are de gînd să aducă acest plan la îndeplinire, căci croirea şi prunduirea acestui drum încă nu s'a început. Şi trebuinţa pentru un drum între aceste doue comuni mari şi frumoase este mare şi lucrul ar fi trebuit să fie, dacă nu chiar isprăvit, cel puţin început. Dar se vede că şi aici este ceva, ce pune piedeci acestui plan. Dupre cum am înţeles, la mijloc nu este nimică alta, decît numai un boer, preste a cărui moşie are să treacă drumul cel nou şi care cele cîteva palme de loc, cari sînt de lipsă pentru drum nu vroeşte să le deie comitetului de drumuri fără o despăgubire. Inţelegem, că nime nu poate fi silit să dăruiască ceva din averea sa. Dar nu înţelegem, de ce dl căpitan din Suceavă nu face, ce are de făcut pentru a înlătura greutatea asta. Căci dl Varteres Pruncul, boerul, preste a cărui moşie are să treacă drumul ist nou, este boer cinstit, cu inimă bună şi darnic şi nu credem, că el să pună beţe în roate. Noi socotim, că puţină bunăvoinţă din partea d-lui căpitan şi a d-lui Pruncu în scurt vor putea înlătura piedicile. Îl rugăm deci pre domnul căpitan, care este totodată preşedinte al comitetului pentru drumuri, ca să stăruiască pentru isprăvirea acestui drum, căci este de mare folos nu numai pentru locuitorii din comunile Stroeşti şi Liteni, dar şi pentru cei din comunile învecinate.

Combaterea pelagrei în Bucovina. Spre activarea mai multor institute de nutrire pentru bolnavi de pelagră a contribuit guvernul 45.000, fondul ţării şi fondul gr. or. cîte 10.000 coroane. Din aceşti bani se vor rădica cu începutul lui Mai în toate districtele politice, afară de districtul Cernăuţului, în care maică nu provin cazuri de pelagră, în 30 de sate cu o populaţiune de 80.500 de suflete institute de alimentare. In aceste institute vor primi cei bolnavi de pelagră prin mai multe luni în fiecare zi cîte o pîne de secară în greutate 1200 gr., odată pe săptămînă cîte 300 gr. slănină şi odată în trei săptămîni o huscă de sare.

Gazuri în stomachul omenesc. Domnii din ţările nemţeşti auzind, că băuturile spirituoase se aprind în stomachul omenesc, au început a face cercetări în privinţa aceasta. Un doftor cu numele Hans Gross scrie într'o carte a sa, că îi adevărat, că se aprind gazurile în stomachul omenesc. El spune, că dacă bea cineva mult rachiu, slivoviţă sau altă băutură spirituoasă şi dacă aduce la gură o lumînare sau un chibrit aprins, gazurile din stomach isbucnesc pe gură în pară. Sărmanul doftor, acolo în ţara lui, unde-i tot ţăranul un învăţat, trebuie să încerce cu lumînarea sau chibritul aprinderea gazului din stomach; la noi se aprinde mai în fiecare cîrşmă serbătoarea gazurile în sute de stomachuri fără chibrit şi fără luminare. Ori vom ajunge timpurile, cînd ni-or păre şi nouă curioase întîmplări de aceste?

A murit sub patrafir. Femeia Floarea Stanilă locuitoare în comuna Christian (com. Braşov) zăcea în pat pătimind de-o boală grea. Duminică în 12 April a. c. la oarele 7 şi jumătate demineaţa cheamă pe parohul din sat Virgil Pop să-i citească o rugăciune pentru alinarea durerilor. Preotul îndeplini voinţa bolnavei şi cînd aceea se afla sub patrafir îşi dete sufletul în decursul rugăciunei, fără a fi chinuită de dureri.

Copil lăsat zalog. Intr'una din zilele trecute întră într'o cîrşmă din Berlin un om cu o fetiţă de 13 ani. Spunea, că-l chiamă Milovschi şi că-i lucrător la o sticlărie din apropiere. După ce bău un rachiu şi două pahare de bere, spuse cîrşmariului, că plăteşte, după ce se va reîntoarce dintr'o afacere grabnică, pe care o avea, şi-l rugă, ca să ţie pînă atunci copila în cîrşmă. A plecat şi plecat a fost, Trecură două zile şi văzînd cîrşmariul, că Milovschi nu se mai întoarce să plătească şi să-şi ieie copila, anunţă cazul poliţiei. Pînă acuma nu s'a putut afla omul cu hiba şi copila a fost trimisă la casa de orfani a oraşului.

O întîmplare curioasă. Toate gazetele aduc stirea că, pecînd liturghisia papa din Roma în duminica paştilor catolice în biserica sf. Petru, apropiindu-se credincioşii, să primească din mîna lui sfîntul sacrament, a îndrăznit şi evreul Feilbogen, profesor de drept la univerzitatea din Viena cu doue dame, ca să primiască sfîntul sacrament. Se zice, că una din dame, scoase sf. sacrament din gură şi voi să-l scuipască într'o hîrtie. Prin aceasta a atras atenţia funcţionarilor papei asupra ei, cari făcînd cercetare a aflat că-i ovreică. Aceasta-i o bajocură ne mai pomenită de cele sfinte. Pină unde merge obrăznicia jidoviască!!!

Asîntările în Bucovina vor afla după loc cum urmează: Rădăuţ (1712 feciori îndătoriţi să se supuie asîntării) în 29 şi 30 April, în 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 şi 9 Mai; Straja (557 feciori) în 11, 12, şi 13 Mai; Vatra-Dornii (345 feciori) în 29 şi 30 Mai; Cîmpulung (893 feciori) în 1, 2, 5, 6 şi 9 Iuni; Suceava (1586 feciori) în 11, 12, 13, 17, 19, 20, 22 şi 23 Iuni; Seret (1775 feciori) în 29 şi 30 April şi în 1, 2, 4, 5, 7, 8 şi 9 Mai; Storojineţ (1502 feciori) în 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18 şi 19 Mai; Inprejurimea Cernăuţului (2530 feciori) în 21, 22, 23, 25, 26, 27, 29 şi 30 Mai şi în 1, 2, 5, 6 şi 9 Iuni; Tîrgul Cernăuţului (932) în 10, 11, 12, 13 şi 17 Iuni; Vijniţa (1200 feciori) în 25, 26, 27, 29 şi 30 Mai şi 1 Iuni; Storojineţ-Putilla în 5 şi 6 Iuni; Vâşcăuţ (1039 feciori) în 9, 10, 11, 12 şi 13 Iuni; Zastavna (1048 feciori) în 17, 19, 20, 22 şi 23 Iuni; în fine Coţman (1068 feciori) în 1, 2, 5, 6, 9 şi 10 Iuni.

Uciderea grafului Potocki. Duminica trecută a împuşcat studentul Syczinschi din neamul Ruşilor pe guvernorul Galiţiei, graful Potocki. Ucigaşul a fost prins şi dat pe mîna judecăţii.

Nenorocire. In Australia în provinţa Victoria s'au ciocnit Miercuri doue trenuri cu o putere atît de straşnică, încît s'au nenorocit 130 de oameni.

Incercare de omor. Nu de mult a fost ucis regele Portugijilor din preună cu fiul său, principile de coroană, venind astfel la domnie fiul cel mai mic. Eată, că şi asupra acestui rege tînăr s'au făcut încercări de a-l omorî. Din norocire făcătorii de rele au fost descoperiţi de cu bună vreme.

Rescoală. In Rusia earăşi resmeriţă, popoarele din munţii Caucasului s'au resculat începînd a prada şi pustii.

Resboi în Africa. Intr'o luptă, ce a aflat loc Miercuri, în Africa între Franţuji şi Negri, Franţujii au fost învinşi cu o pierdere de 30 morţi şi 28 răniţi.

Omăt. În ţara nemţască şi franţuzască, a căzut omăt mult.

Starea sămănăturilor în Romînia este foarte bună. Grîui de toamnă a iernat de minune. In Dobrogea însă pe unele locuri a perit rapiţa cu totul.

Verzi şi uscate.

A. Pune şi tu, Ioane, un ban în disc.

B. Aş pune bucuros, dacă n'aş avea atîtea dătorii, pe cari trebue să le plătesc.

A. Tu dătoreşti lui Dumnezeu mai mult, decît la alţi oameni!

B. O fi, dar Dumnezeu nu mi-a cerut încă niciodată să-i plătesc dătoria, pe cînd ceilalţi mă strîng amarnic.

* * *

Gendarmul cătră un făcător de rele, pe care-l prinde, cum se urcă cu ajutorul unei scări în lăuntrul unei curţi: Cum te încumeţi tu să pui scara aci?

— Ian cearcă d-ta să te sui aici fără scară.

* * *

— Bună dimineaţa d-le părinte!

— Multămim bade Grigori! Cum îţi merge, te-ai mai mîngăeat de pierderea, ce ai avut-o prin moartea nevestei d-tale?

— M'am mîngăeat puţin; dar acuma a dat altă pacoste peste mine.

— Ce-i?

— Mi-a murit unica vacă, care-mi hrănea copiii.

— Lasă bade Grigori, Dumnezeu îi bun, şi neamurile d-tale îţi vor ajuta.

Ţi-ai găsit-o d-le părinte; fiecare mă îmbie cu altă nevastă, dar cu altă vacă nu m'a îmbieat încă nimene.

* * *

Vecinul: Ce îmbli moşule aşa chitit de-o bucată de vreme?

Moşneagul: Cum, nu ştii, că mi-a murit baba?

Vecinul: Și apoi cum jalania îi mai priită, cînd eşti scos ca din cutie?

Moşneagul: Ba nu, voiesc să-mi ieu altă babă, ca s'o jeliască ea pe răpăusata, că a dracului rînză a mai fost!

Mulţămită publică.

Pentru internatul Francisc-Iosefin de băieţi romîni au incurs următoarele colecte:

Dela onor. comună Sadova, la îndemnul domnilor Vasile Jemna şi Leon Cehovschi, un vagon de lemne. Sf. Sa părintele Onofreiu Mironovici din Stupca a dăruit un sac de pîne. Onor. însoţire de păstrare şi credit din Cernăuţ a subvenţionat internatul cu 270 cor. (jurnalizat sub Art. 154). Domnul cantor bis. din Lucaviţa Ilie Giurumia a colectat pentru internat 55 cor. 07 b. (jurn. sub Art. 156). Onor. doamnă M. de Grigorcea a dăruit un poloboc cu pepeni. Domnul învăţător Olinici Grigori din Stupca 33 cor. 40 b. (jurn. sub. Art. 290). Domnul cantor bis. Domeţie Scripcar a dăruit un sac de pîne. Onor. societate acad. „Junimea“ a dăruit 25 cor. ca venit curat dela „Hacul“ (jurn. sub. Art. 20). Sf. Sa părintele Simeon Cobilanschi a donat, în loc de felicitările obicinuite, 10 cor. (jurn. sub Art. 43). Domnul Cîrliciuc I. din Camenca a dăruit 49 oae. Camnul Isidor cav. de Ianoş a dăruit întru amintirea verei sale repaosate de Cernieţchi 100 cor. (jurn. sub Art. 156). Domnul comisar Bancescul George a donat ca cunună eternă pentru repaosatul său colegă domnul Aurel Halip 20 cor., iară domnul adiunct Eugen Halip cu aceea-şi destinaţie 10 cor. (jurn. sub Art. 219 şi 220). Prof. lic. Ernest Rabener a dăruit 5 cor. (jurn. sub Art. 221). Sf. Sa prof. univ. Constantin Popovici a donat întru amintirea defunctei sale soţii Eleonora 20 cor. (lad. elevilor sermani). Sf. Sa părintele Baloşescul George din Dichteniţ a donat ca cunună eternă pentru repaosatul protopresviter Nicon Tomiuc 10 cor. (lad. elev. serm.) Onorata doamnă Iulita Popescul din Cernăuţ 10 cor. (lad. elev. serm.) Sf. Sa prof. univ. Dr. Emilian Voiuţchi, cu aceea-şi distinaţie, 40 cor., ca o parte din remuneraţia ce a primit-o pentru înmormîntarea primarului Simeon Sufleţel din comuna Sadova. Domnul Dr. Eudoxie Procopovici, medic în Cernăuţ, a dăruit 65 de brădănaşi pentru grădina internatului, iară domnul prof. Ioan cav. de Cuperencu mai multe cărţi pentru întreţinerea secţiei de meseriaşi 2000 cor. (jurn. sub Art. 293). Domnul consilier comunal George Voitco a douat 20 cor. ca amendă ce i s'a plătit de cătră în afacerea unui proces.

Subsemnata direcţiune mulţămeşte în modul cel mai profund donatorilor şi colectanţilor şi doreşte din toată iuima tuturor binefăcătorilor internatului serbători fericite.

Direcţiunea internatului Francisc-Iosif de băieţi romîni în Cernăuţ.

Redactor responsabil: **Dionisie Voronca**. Societatea tipografică bucovineană.